

Biroul permanent al Senatului
Ep. 505 12.10.2006

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
19/14.11.2006

AVIZ

referitor la propunerea legislativă de reglementare a Camerelor de Comerț și Industrie din România

Analizând propunerea legislativă de reglementare a Camerelor de Comerț și Industrie din România, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B 505 din 21.09.2006,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Potrivit Expunerii de motive, necesitatea adoptării unei legi privind Camerele de Comerț și Industrie din România decurge din lipsa reglementării prin lege a unei asemenea activități de interes public, în scopul apărării și susținerii, pe plan intern și extern, a intereselor economiei și a comunității de afaceri. Aceasta vine în completarea unei inițiative anterioare, care a făcut obiectul avizului Consiliului Legislativ nr.228 din 18 martie 2005, proiectul anterior devenit lege, fiind, declarat neconstituțional prin Decizia Curții Constituționale nr.545/2005, datorită faptului că legea a fost adoptată cu nerespectarea normei constituționale prevăzută de art.76 alin.(1).

Structurată în șase capitole, propunerea legislativă reglementează sistemul camerelor de comerț, alcătuit din camerele de comerț și industrie județene și a municipiului București și Camera de Comerț și Industrie a României, constituirea acestora, organele de conducere, modul de finanțare și reglementarea veniturilor, controlul și supravegherea gestiunii camerelor de comerț și industrie.

În raport de noul său conținut normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituție, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Din perspectiva obiectivelor care caracterizează proiectul, este de reținut faptul că prin abrogarea propusă la art.60 a art.9 alin.(3), art.33, 34 și 35 din Legea nr.359/2004, cu modificările și completările ulterioare se urmărește înlăturarea unor atribute **esențiale ale oficiului registrului comerțului de pe lângă tribunal**, exercitate prin biroul unic de înregistrare, cum ar fi **eliberarea extrasului de registru**, ca dovadă privind funcționarea, dizolvarea, reorganizarea, lichidarea, reorganizarea judiciară, faliment sau suspendare temporară a persoanei juridice, **a activității de asistență** acordate solicitanților la cererea și pe cheltuiala acestora, cum și **detalierea** acestora, în sensul art.35.

Prin nemodificarea alin.(1) al art.9 se păstrează însă competența registrului comerțului de pe lângă tribunal în ce privește certificatul de înregistrare conținând codul unic de înregistrare, iar din prevederile de ansamblu ale Legii nr.359/2004, cu modificările și completările ulterioare, neafectate de abrogările propuse, rezultă masiva implicare a acestui oficiu în activitatea comercială.

Serviciile de asistență prevăzute prin art.35 propus la abrogare sunt preluate însă în integralitate prin art.4 lit.z) pct.1 – 16 de către camerele județene, lipsind astfel entitatea bugetară de veniturile legate de activitățile pe care le pot desfășura.

Această abordare creează astfel un monopol, obligând **toate persoanele interesate**, nu doar comercianții ce fac parte din acele camere, să se adreseze acestora din urmă, care îi sprijină, pe baza unor **date obținute** de la Oficiul Național al Registrului Comerțului și oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale, în baza art.58, prin accesul nelimitat permanent și gratuit la acestea.

În acest fel, cetățenii interesați sunt privați de beneficiul unor tarife legale stabilite prin hotărâre a Guvernului, trebuind să plătească alte sume stabilite de aceste camere.

Această situație a afectării atribuțiilor legale ale acestui oficiu și a biroului unic de înregistrare de pe lângă tribunal, ar implica și revederea actelor normative legate de organizarea și funcționarea Registrului Comerțului, pentru a se realiza o reglementare unitară și coerentă.

3. Din perspectiva fondului reglementării, propunerea legislativă mai ridică unele probleme ce trebuie clarificate în raport cu dispozițiile legale în vigoare care reglementează această categorie de persoane juridice.

Astfel, ținând seama de natura juridică a camerelor de comerț și industrie de organizații neguvernamentale, autonome, fără scop lucrativ, constituite din inițiativa comercianților în scopul promovării intereselor lor, sugerăm ca cel puțin pentru stabilirea atribuțiilor ce revin acestora, a competențelor, a modului de organizare și funcționare a organelor de conducere, precum și a colaborării cu celelalte organizații și asociații, să fie consultată Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București, asigurându-se, în acest fel transparența măsurilor preconizate în plan legislativ.

În prezent, Oficiul Național al Registrului Comerțului, funcționează în subordinea Ministerului Justiției iar oficiile registrului comerțului funcționează pe lângă tribunale, conform prevederilor art.2 alin.(2) și art.9 alin.(9) din Legea nr.26/1990 privind Registrul Comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Aceste prevederi sunt dezvoltate prin Legea nr.359/2004, cu modificările și completările ulterioare.

În raport de veniturile și cheltuielile estimate pentru aceste organisme, care se includ în prezent în bugetul de stat, urmează să fie solicitat **punctul de vedere al Guvernului**, fiind vorba de o schimbare a destinației fondurilor către camerele de comerț și industrie.

Contradictorie este și teza finală din Expunerea de motive prin care se prevede **republicarea Decretului-lege nr.139/1990** „care devine Legea privind Camerele de comerț și industrie din România” coroborată cu dispozițiile art.64 din proiect **care prevede abrogarea acestui decret.**

Din analiza textelor rezultă că proiectul încorporează majoritatea dispozițiilor din Decretul-lege nr.139/1990 și, deci, nu se justifică o dublă reglementare, astfel încât apare necesară revederea Expunerii de motive.

4. Din aceeași perspectivă a fondului reglementării, subliniem necesitatea reanalizării cuprinsului propunerii legislative privind camerele de comerț și industrie din România, cu luarea în considerare a faptului că, prin natura lor juridică, acestea sunt organizații

autonome, neguvernamentale, constituite prin asocierea voluntară a comercianților, persoane juridice și persoane fizice în scopul promovării intereselor membrilor lor pentru dezvoltarea comerțului, industriei, agriculturii și serviciilor, corespunzător cerințelor economiei de piață, astfel că aceste entități trebuie să beneficieze de **un plus de autonomie și libertate** în a-și stabili modalitatea de organizare și funcționare, organele de conducere, relațiile de colaborare ce se pot stabili între ele, precum și condițiile de adoptare a hotărârilor.

De aceea, fiind vorba de asociații liber consimțite, pentru a nu se încălca dreptul la libera asociere, prezenta propunere legislativă ar trebui să cuprindă numai unele **dispoziții de principiu** aplicabile camerelor de comerț și industrie din România, urmând ca, în baza și cu respectarea acestora, fiecare cameră să-și adopte statute proprii, care să reglementeze, în detaliu, toate aspectele ce vizează desfășurarea activității acestei categorii de persoane juridice, în consens cu obiectivele pe care le urmăresc în desfășurarea activității proprii.

Sub aspect piramidal se pot constitui forme de asociere nu doar limitate la structuri județene, iar pe plan orizontal și pe grade de specificitate, ceea ce ar conduce pe plan vertical la constituirea unei federații.

5. Sub aspectul soluțiilor legislative propuse în prezenta propunere legislativă, respectiv a unora dintre cele care au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate la inițiativa legislativă anterioară privind Camerele de Comerț și Industrie din România și **care se mențin în varianta îmbunătățită**, considerăm că este necesară o reluare a analizei, pentru a se elimina orice posibilitate ca unele drepturi și libertăți consacrate în art. 40, art. 16 din Constituția României și în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cum ar fi dreptul la libera asociere, **dreptul de a alege și a fi ales în organele de conducere** ale unei asociații, să fie afectate sau îngădite, fără o justificare obiectivă și rezonabilă.

Asupra dispozițiilor vizate, care privesc Camera de Comerț și Industrie a României și care **impun un statut privilegiat**, de „membru de drept” al acesteia, pentru cele 42 de camere de comerț și industrie județene, care au un **vot decizional** cu privire la activitatea camerei și dreptul de a fi alese în organele de conducere ale acesteia,

în detrimentul celorlalți membri care au **numai vot consultativ**, acestea se vor regăsi în observațiile și propunerile de rigoare la pct.II.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. La titlu, pentru continuitate în definiție, ținându-se seama și de titlul Decretului-lege nr.139/1990 propus la abrogare prin art.60, propunem reformularea astfel:

„Legea camerelor de comerț și industrie din România”.

2. Menționăm că în cuprinsul unui act normativ, ar trebui să se regăsească dispoziții generale, care orientează întreaga reglementare, determină scopul, obiectul și principiile acesteia, care stau la baza principalelor activități din domeniul reglementat și care să fie cuprinse într-un prim capitol, intitulat - Dispoziții generale.

Din acest considerent, propunem schimbarea titlului Capitolului I, din „Camerile de comerț și industrie județene” în „Dispoziții generale” care să fie alcătuit, potrivit tematicii reglementate, din art.1, art.2 și art.3, precum și alte dispoziții nou introduse, care se vor considera necesare.

Ca urmare, actualul Capitol I urmează a fi renumerotat drept Capitolul II.

3. Pentru redarea fidelă a obiectului reglementat în Secțiunea 1 a Capitolului I din propunerea legislativă, denumirea acesteia trebuie reformulată astfel:

„Secțiunea 1

Organizarea și atribuțiile camerelor de comerț și industrie județene”

4. La art.1 alin.(2), pentru unitate terminologică, **partea introductivă** trebuie reformulată după cum urmează:

„(2) Sistemul camerelor de comerț și industrie cuprinde:”

La lit.a), pentru o exprimare consacrată în actele normative, este necesară introducerea după cuvântul „denumite”, a expresiei „în continuare”. Reiterăm propunerea pentru lit. b), unde mai este necesară redarea „Cameră Națională” sub forma „Camera Națională”.

5. La art.3 alin.(2), sugerăm revederea tezei întâi care este lipsită de claritatea necesară, confuzia fiind creată de uzitarea sintagmei „și care nu au fost constituite în baza prevederilor prezentei legi” și de soluția de schimbare a denumirii entităților respective. De altfel, textul poate fi înlăturat neavând vreo relevanță.

Referitor la alin.(3) privind caracterul de succesoare și continuatoare de drept ale camerelor de comerț și industrie desființate

prin Decretul–Lege nr.74/1949, teza propusă nu are considerente faptice convingătoare, deoarece, la o verificare a componenței acestora „*illo tempore*” nu s-ar regăsi entități fizice și juridice identificabile cu caracter de continuitate.

Prin această reglementare este influențată și soluția eventualelor litigii în curs de judecată, în dosarele declanșate de camerele de comerț pentru retrocedarea imobilelor camerelor de comerț interbelice, bunuri aparținând domeniului public al statului.

Propunem reanalizarea și înlăturarea alin.(3).

6. La **art.4 alin.(1)**, deoarece, potrivit propunerii de la lit.x), camerele județene îndeplinesc și alte atribuții, conform prevederilor legale, propunem completarea părții introductive cu mențiunea „principale”.

La **art.4 alin.(1) lit.g)**, sugerăm o îmbunătățire în plan redacțional prin înlocuirea sintagmei „pentru obținerea înregistrării și autorizării”, cu sintagma „pentru înregistrarea și autorizarea”.

La **lit.i)**, pentru rigoarea exprimării, propunem reformularea sintagmei „în condițiile Legii nr. 161/2003...” sub forma „în condițiile prevăzute de Legea nr. 161/2003...”

La **lit.j)** teza a doua, în respectarea normelor de tehnică legislativă, trebuie eliminate parantezele inserate înaintea detalierii incidentelor comerciale, urmând ca înaintea textului care a fost încadrat între aceste paranteze să fie introdusă expresia „cum ar fi:”

La **lit.k)**, fiind vorba de camerele județene, considerăm că, **în principal**, colaborarea trebuie să se realizeze cu direcțiile **județene** de statistică, situație în care atribuția ar putea fi reamenajată, astfel:

„k) colaborează cu direcțiile județene de statistică sau, după caz, cu Institutul Național de Statistică, la elaborarea rapoartelor și publicațiilor privind evoluția comerțului, industriei, agriculturii și serviciilor, **conform normelor legale în vigoare**”.

La **lit.p)**, referitor la atribuția privind organizarea activității de soluționare a litigiilor comerciale și civile prin mediere și arbitraj ad-hoc și instituționalizat, trebuie precizat dacă există vreo corelare cu prevederile art.34 și 35 privind Curtea de **Arbitraj Comercial Internațional**, care este o instituție de arbitraj, fără personalitate juridică ce funcționează pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României, sau se referă la litigii **care nu au caracter internațional**.

La **lit.s)**, pentru uniformitate în redactarea textului, expresia „buletinul camerei” trebuie înlocuită cu expresia „buletinul camerei **judetene**”.

La **lit.v)**, pentru fluența exprimării, sintagma „cu statutul-cadru și prevederile prezentei legi” trebuie înlocuită cu sintagma „cu statutul-cadru și **cu** prevederile prezentei legi”.

La **lit.x)**, pentru corelare cu dispoziția alin.(2) al aceluiași articol, propunem completarea textului cu mențiunea „și statutului propriu”.

Cu referire la litera z) la pct.9 și 10 trebuie inserată expresia „proiectului de statut”, în primul caz și „proiectului de act adițional” în locul sintagmei „redactarea statutului” și, respectiv, „redactarea actului adițional”.

7. La **art.6 alin.(1)**, având în vedere statutul juridic al camerelor județene de organizații autonome, propunem înlocuirea sintagmei „vor colabora, urmărind realizarea”, cu sintagma „**pot colabora pentru realizarea**”.

8. La **art.7 alin.(1)**, pentru corectitudinea redactării, este necesară înlocuirea expresiei „Autoritățile publice”, prin „Autoritățile **administrației publice**” locale și centrale, pentru corelare cu art.6 și art.7 alin.(2), precum și a termenului „cerute”, din cuprinsul alin.(2), cu termenul „solicitare”.

9. La **art.9 alin.(6)**, pentru a evita repetarea în aceeași frază a cuvântului „lor”, propunem înlocuirea expresiei „statutelor lor”, prin „statutelor proprii”.

10. La **art.10 pct.1 lit.a)** potrivit reglementării actuale (Ordonanță de urgență nr.17/2005) noțiunea de „agenți economici”, trebuie înlocuită cu aceea de „operatori economici”.

11. La **art.16 alin.(1)**, întrucât secțiunea a 2-a a Capitolului I este rezervată **camerelor județene**, pentru unitate de redactare, expresia „camera se poate organiza” trebuie înlocuită cu expresia „camera **județeană** se poate organiza”.

Observația privind introducerea determinativului „județeană”, după substantivul „camera” este valabilă, în mod corespunzător, și pentru alin.(3) al art. 16.

Referitor la alin.(3) al art.16, pentru exactitatea redactării, sintagma „obiectul principal” trebuie înlocuită cu sintagma „obiectul principal **de activitate**”.

12. La **art.19 alin.(5)**, întrucât la art.1 alin.(2) lit.b) s-a prevăzut ca în cuprinsul legii să se folosească denumirea de „Camera Națională”, în loc de „Camera de Comerț și Industrie a României”, pentru uniformitate în redactarea proiectului, în cuprinsul normei trebuie utilizată sintagma „Camerei Naționale”.

Reiterăm observația pentru toate situațiile similare din proiect, acolo unde este cazul.

13. La **art.22 alin.(1)**, pentru respectarea prevederilor art.36 alin.(2) din Legea nr.24/2000 republicată, potrivit căroră în redactarea actului normativ verbele se utilizează la timpul prezent, expresia „va fi stabilit” trebuie înlocuită cu verbul „se stabilește”.

Observația este valabilă și pentru art.25 alin.(2), unde forma verbală „se vor stabili” trebuie înlocuită cu verbul „se stabilesc”, art. 38 alin.(2), unde expresia „se va face” trebuie înlocuită cu „se face” și la alin.(3), formularea „ vor fi transmise” redată sub forma „se transmit” iar formularea „se va discuta” redată sub forma „se discută”, art.44 , unde forma verbală „este asigurată” trebuie înlocuită cu verbul „se asigură”.

14. La **art.27 alin.(1)**, pentru fluența exprimării, sintagma „executarea de lucrări și servicii” trebuie redată sub forma „executarea de lucrări și prestarea de servicii”.

15. La **art.28 alin.(5)**, pentru corelare cu norma de la alin.(6), după „adunarea generală” trebuie introdusă sintagma „sau adunarea generală a reprezentanților, după caz”.

16. La **titlul Secțiunii 1 a Capitolului II**, pentru redarea completă a obiectului reglementat, textul trebuie să debuteze prin sintagma „Statutul juridic, membrii, atribuțiile”.

17. La **art.31 alin.(1) lit.a)**, propunem eliminarea sintagmei „membri de drept”, pentru evitarea oricărei forme de discriminare între membrii Camerei de Comerț și Industrie a României. Reiterăm propunerea pentru toate situațiile similare din proiect.

La lit.b) trebuie redată denumirea generică completă a entităților menționate, respectiv „camerele de comerț și industrie bilaterale”.

La lit.e), privind membrii de onoare, este necesară completarea textului cu precizarea calității și pregătirii persoanelor atrase.

La **alin.(2)**, corelat cu propunerea pentru lit.a) de la alin.(1) și având în vedere necesitatea precizării modalității prin care camerele de comerț și industrie bilaterale prevăzute la alin.(1) lit.b) devin membri ai

Camerei Naționale, propunem înlocuirea sintagmei „membres de drept” prin cuvântul „membri” și reanalizarea momentului la care camerele județene și camerele bilaterale urmează să devină membrii Camerei Naționale, ținându-se seama de prevederile distincte prevăzute în art.3 alin.(1).

18. La **art.32**, întrucât prezenta lege se dorește a fi legea cadru în materia camerelor de comerț și industrie din România, sugerăm înlocuirea expresiei „cu prevederile legale în vigoare și cu statutul propriu”, prin expresia „cu prevederile prezentei legi și cu statutul propriu”.

19. Întrucât la **lit.p)** se stabilește obligația Camerei Naționale de a îndeplini și alte atribuții prevăzute în acte normative și în statutul propriu, sugerăm completarea părții introductive a **alin.(2) al art.33** cu mențiunea „principale”.

La **lit.a)**, textul necesită o precizare, pentru a nu se crea o confuzie cu atribuțiile în domeniu ale Registrului Comerțului. De asemenea, la **lit.b)**, confuzia persistă dacă birourile unice sunt altele decât cele pe lângă oficiile existente la tribunale.

20. La **art.34**, apreciem că este necesară, pentru complinirea cadrului de reglementare, redarea **principalelor** activități și competențe ale Curții de Arbitraj Internațional.

21. La **art.37 alin.(2)**, deoarece norma restrânge dreptul de vot deliberativ, recunoscându-l numai „membrilor de drept”, propunem reanalizarea textului și reformularea, în sensul ca toți membrii adunării generale și, după caz, reprezentanții acestora, potrivit normei de reprezentativitate stabilite, să aibă drept de vot deliberativ, urmând ca doar membrii de onoare să aibă vot consultativ.

La **alin.(3)**, pentru rigoarea exprimării, sugerăm următoarea redactare:

„(3) Adunarea generală se întrunește anual, în ședințe ordinare și, ori de câte ori este necesar, în ședințe extraordinare, la convocarea colegiului de conducere sau a președintelui Camerei Naționale.”

22. La **art.38 alin.(4)**, propunem înlocuirea sintagmei „camerelor județene membre de drept, prin cuvântul „membrilor”.

23. La **art.40 alin.(1)**, sugerăm să se revină asupra celor cu drept de vot deliberativ și vot consultativ, pentru eliminarea oricărei discriminări.

La **alin.(2)**, sugerăm completarea textului cu precizarea dacă mandatul membrilor colegiului de conducere poate fi reînnoit și, în caz afirmativ, de câte ori se poate realiza aceasta.

La **alin.(3)** al aceluiași articol, pentru rigoarea redactării, expresia „este nevoie” trebuie înlocuită cu „este necesar”.

24. La **art.41**, sugerăm o îmbunătățire în plan redacțional, prin reformularea părții introductive astfel:

„Principalele atribuții ale colegiului de conducere al Camerei naționale sunt:”.

25. Cu referire la **art.44** sugerăm revederea normei privind compunerea biroului de conducere, asigurându-se o reprezentativitate mai mare în raport de componența prevăzută la **art.31 alin.(1)**.

26. La **art.45 lit.a)**, pentru corectitudinea redactării, expresia „persoane, din țară ...” urmează să fie înlocuită cu expresia „persoane fizice și juridice din țară ...”.

La **lit.g)**, întrucât sarcinile sunt specifice personalului executiv, nu cadrelor de conducere, este necesară înlocuirea expresiei „alte sarcini”, cu „alte atribuții”. În acest fel, dispoziția se corelează și cu partea introductivă a articolului care reglementează **atribuțiile** președintelui.

27. La **art.48 alin.(3)**, pentru o formulare consacrată, sintagma „La finele fiecărui exercițiu” trebuie înlocuită cu sintagma „La finele fiecărui exercițiu **financiar**”.

28. La **titlul capitolului III**, pentru corelare, în plan tematic, cu conținutul **art.49**, după expresia „Controlul și supravegherea” trebuie introdusă mențiunea „gestiunii”.

29. La **art.49 alin.(1)**, pentru corelare cu norma de la **art.20 alin.(3)**, după expresia „adunarea generală” trebuie introdusă mențiunea „sau, după caz, adunarea generală a reprezentanților”.

30. La **art.50 alin.(2)**, întrucât potrivit exigențelor de tehnică legislativă alineatul – ca element structural al articolului - trebuie să exprime o ipoteză juridică proprie, sintagma „Dizolvarea se va face” urmează să fie înlocuită cu sintagma „Dizolvarea **colegiilor de conducere** se va face”.

La **alin.(3)**, pentru același considerent, după expresia „În caz de dizolvare”, din enunțul incipient, trebuie introdusă mențiunea „a colegiului de conducere”.

La alin.(5) al aceluiași articol, pentru redarea completă a denumirii, după substantivul „colegiului” trebuie introdusă mențiunea „de conducere”, observație valabilă, în mod corespunzător și pentru art.51, acolo unde se face referire la colegii, precum și pentru art.52 alin.(4), unde după termenul „Dizolvarea” trebuie introdusă mențiunea „colegiului de conducere”.

Observația privind înlocuirea termenului „colegiu”, prin „colegiul de conducere” este valabilă pentru întreg cuprinsul proiectului, acolo unde este cazul.

31. La **art.58**, întrucât legea produce efecte juridice de la intrarea în vigoare, nu de la publicare, sintagma „de la publicarea legii în Monitorul oficial” trebuie înlocuită cu sintagma „de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

32. La **art.59**, pentru complinirea normei, propunem următoarea redactare:

„Art.59. – Camera Națională, camerele județene și camerele bilaterale își continuă activitatea în baza statutelor proprii, modificate și completate corespunzător prevederilor prezentei legi și legislației în vigoare”.

33. La **art.60**, pentru redarea fidelă a titlului Decretului-Lege nr.139/1990, astfel cum acesta a fost publicat în Monitorul Oficial, sintagma „Camerele de Comerț și Industrie” trebuie scrisă cu litere mici.

De asemenea, sintagma „precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi”, trebuie eliminată ca imprecisă sau înlocuită cu indicarea expresă a actelor normative avute în vedere.

34. Semnalăm faptul că nu există o reglementare privind capitolul răspunderi.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.1392/20.10.2006